

FELIX

Uit het Amerikaans bewerkt door H. Kluit

LANGEN tijd, misschien wel twee honderd jaar geleden, was het Provençaalse dorpje Sur Varne vol leven en beweging, want het was de week vóór Kerstmis, en de blijmoedige bevolking van Provence, in de zuid-oosthoek van Frankrijk, wist beter dan iemand ter wereld dit vreugdevolle feest te vieren.

Iedereen was druk bezig, bedrijvig heen en weer lopend; de een maakte kransen van mirthe en laurier, anderen brachten kerstblokken in huis, waarbij oude toepasselijke liedjes gezongen werden en zo werd alles gereed gemaakt voor den groten feestdag.

Er was geen huis in Sur Varne, dat niet op een of andere wijze sprak van de nadering van den Heiligen Avond, en vooral in het huisje van den schaapherder, Père Michaud, werden grote voorbereidingen getroffen. Deze woning met zijn witgekalkte muren en het dak van moeras-riet, stond aan het einde van het dorp; het was omringd door olijven en moerbeibomen en een wilde jasmijn wond zich om den ingang, terwijl op dezen specialen ochtend rondom aan de lage uitstekende dakranden een rij van heel kleine korenschoven hing, schommelend in de pittige Decemberlicht en glinsterend in de zon als gouden franje. Want Père Michaud was bijtijds op geweest om het kerstmaal voor de vogels, dat geen Provençaalse boer ooit vergeten zou, gereed te maken; en de vogels wisten het, want dozijnen brutale roodborstjes, vlasvinken en lijsters hadden zich reeds in de moerbeibomen verzameld in afwachting van de heerlijke tractatie.

Binnen in het huisje was de goede huisvrouw, Moeder Michaud, met opgestroopte mouwen en opgeschorte rok hard aan 't werk om allerlei smakelijke lekkernijen te bereiden, terwijl in de enorme oven naast de vlamme haard de omvangrijke kerstkoeken gebakken werden, de vermaarde „pompou” en „fougasse”, waar de kinderen van het oude Provence zoveel van hielden.

Nu en dan als de buitendeur openzwaaide omdat de huisvrouw iets voor haar kokerij moest halen, kon je een zwak bèn bèn uit de schaapskooi horen, waar de kleine Felix Michaud ook al druk in de weer was.

Door de spleten van de verweerde planken kwam het geluid van hevig schuieren van wol en soms een ongeduldig: „Ninette, Ninette, — dom schaap, zal je dan nooit stilstaan?” En dan weer op zachter toon: „Beppo, mijn kleine Beppo, wéét je 't wel? Wéét je 't?” Maar je hoorde geen ander antwoord dan het zwakke bèn bèn van het lammetje. Want Ninette, Beppo's moeder, wàs een dom oud schaap, en Beppo was een heel jong lammetje en dus kon je ook niet van hen verwachten dat ze wisten welk een grote eer hen plotseling te beurt gevallen was. Ze hadden er geen idee van, dat den vorigen avond Père Michaud aan Felix had verteld, dat zijn Beppo (want Beppo was Felix' eigen lammetje) door de herders gekozen was als „het offerlam” voor de Kerst-avondprocessie met al zijn

feestelijke luister in de grote kerk van het dorp. Straks zal je nog meer over die processie horen, nu wil ik alleen vast zeggen, dat het de grootste eer was die een Provençaals schaap ooit te beurt kon vallen om het „offerlam” te zijn, of de moeder van het offerlam, want die twee gingen altijd samen, en daarom was Felixje dan ook een en al opwinding van trots en vreugde. En daarom ook was hij nu bezig met het schuieren van hun wol, want hij had zich voorgenomen, dat die in den groten nacht als zilver zou glanzen. Hij werkte hard door, schrobde en schuierde en kamde de dikke vachten tot hij ze eindelijk mooi genoeg vond; hij gaf ze nog ieder een handje vers hooi om aan te knabbelen en ging toen het huis binnen. „Wel, mijn jongen,” zei Moeder Michaud, „ben je klaar met je werk?” „Ja, moeder” antwoordde Felix, „en ik zal ze zo iederen dag schuieren tot aan den Heiligen Avond. Zelfs nu al is Ninette melkwit en Beppo glanst als een engeltje. Oh, wat zal ik trots zijn als hij naar het altaar rijdt in zijn kleine kar. En moeder, vindt U hem niet heus veel mooier dan Jean’s lammetje, die domme Nano, in de processie verleden jaar?” „Kom, kom,” zei Moeder, „bemoei je nu maar niet met Jean’s lammetje, en ga liever je crèche afmaken”.

Je moet weten, dat in die dagen in Provence niemand nog ooit van een kerstboom had gehoord; maar in de plaats daarvan had iedere woning een „crèche”; op een tafel in een hoek van het grote woonvertrek, waar ook de stookplaats is, wordt door de kinderen en hun ouders samen Bethlehem heel in ’t klein opgebouwd met huisjes, en met de mensen en dieren, en bovenal met de kribbe, waarin het Christuskind lag. Iedereen deed zijn uiterste best om de crèche zo volledig mogelijk te maken, sommigen bevestigden zelfs kleine engeltjes aan de daken, zodat ze zweefden boven de miniatuur huisjes als witte kapelletjes, en soms trilde een gouden ster, vastgehouden door een gouden draad boven de kribbe in herinnering aan de wonderde ster van de drie Koningen.

In de woning der Michauds was de crèche al voor een deel klaar. In de hoek tegenover de haard had Vader een heuveltje gemaakt. Felix had dit met rotssteentjes en graspolletjes bedekt en er groene takjes tussen gestoken voor de bomen, dit moest nu de rotsachtige heuvelkant van Judea voorstellen; en toen begon hij halverwege de helling de kleine huisjes neer te zetten. Deze had hij van hout uitgesneden en met fijn houtsnijwerk versierd, want daarin was hij erg handig. Werkelijk, zulke aardige figuurtjes als hij gesneden had: zulke vreemde mensjes, zulke fijne dieren: ossen, schapen en paarden — waren nog nooit in Sur Varne gezien. Maar ’t figuurtje waarvoor hij zich ’t allermeest had ingespannen, was dat van het Kerstkind, maar dat mocht niet in de kribbe gelegd worden vóór den Kerstnacht.

Felix bewaarde dit figuurtje in de zak van zijn blouse, zorgvuldig ingepakt in een beetje wol, en al zijn vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen ’t nóg iets mooier te maken. Je moet eigenlijk weten, dat Felix ’t allerliefste maar wilde houtsnijden, ja, één ding waarnaar hij meer verlangde dan naar iets anders, was om als leerling te mogen gaan werken in de werkplaats van Père Videau, den meester-houtsnijder van het dorp, wiens prachtig werk aan de portalen van de grote kerk Felix’ diepe bewondering opwekte. Hij verlangde ook naar beter gereedschap dan het grove mesje dat hij had, maar hij zou dat dan ook vooral goed willen leren gebruiken. Maar Père

Michaud sloeg erg weinig acht op deze wensen van zijn zoontje; eens, toen Felix erover had durven beginnen, had hij tamelijk bars geantwoord, dat Felix zich bij het schapen hoeden had te houden, opdat als Père zelf te oud werd, hij de zorg voor de kudde op zich zou kunnen nemen en brood verdienen voor het gezin; want Vader geloofde niet dat men met hout-snijden ooit de grote bruine broden zou kunnen verschaffen, die Moeder elke week in de oven bakte.

Zo was dus Felix genoodzaakt voort te gaan met op de kudde te passen,

Al z'n vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen het nóg iets mooier te maken.

maar wanneer hij een ogenblikje vrij had, gebruikte hij dit om een stukje hout uit te snijden, of om te kerven in een brokje zachte steen.

Terwijl ik je dit alles vertelde, heeft hij de crèche bijna afgemaakt; de huisjes stonden nu allen goed, de dieren groepten om de heilige stal of schenen te knabbelen aan de plekjes mos op den heuvelrug.

„Wel, wel”, zei Père Michaud, die juist binnen kwam, „’t is een best stukje werk dat je daar gemaakt hebt, mijn jongen! ’t Is heus een mooie crèche!”

Maar nu riep Moeder hen aan het middagmaal, dat zij heet van het vuur op de grote tafel zette. Toen dit beëindigd was, stond Felix op om op verlangen van zijn vader nog eens in de schaapskooi te gaan kijken naar de kudde en vooral naar kleinen Beppo. Toen hij de zwiepende deur openduwde knipte Ninette, die lui te dommelen lag met haar poten dubbelgevouwen onder haar vacht, met de ogen, en keek slaperig rond, maar Beppo was nergens te zien.

„Ninette”, riep Felix heftig, „wat heb je met mijn Beppo gedaan?” Hierop keek Ninette suffig om zich heen en uitte een verbaasd „bèh”,

want ze had nog niet eerder Beppo gemist, die terwijl zij sliep, het deurtje had weten open te duwen, en er op uit was gegaan, waarheen, dat wist niemand! Felix staarde in wanhoop rond, toen het tot hem doordrong dat zijn lam, het uitverkoren lammetje dat hem zo'n grote eer bezorgd had, weggelopen was!

„Beppo!” riep hij, zo hard hij kon, „Beppo, Beppo!” Maar geen spoor ontdekte hij van het kleine witte vachtje, dat hij dien ochtend zo zorgvuldig had geschuierd en uitgekamd. Een ogenblik stond hij besluiteloos, toen, bedenkend dat als Beppo heus was weggelopen er geen ogenblik verloren mocht gaan, zette hij 't op een lopen dwars over de wei. Hij had geen idee welke richting het ondeugende lammetje uitgedwaald zou zijn, maar hij liep steeds door, ieder ogenblik roepend met een schrille stem: „Beppo!” Nu en dan meende hij iets wits te zien schemeren, maar eens bleek het Mise Fouchard's was te zijn, die hing te drogen op een bessenstruik, en een andere keer was het een grote steen, maar geen Beppo; en steeds liep Felix maar door, helemaal er niet aan denkend dat Beppo's zwakke pootjes hem onmogelijk zo ver zouden hebben kunnen dragen. Reeds had hij de dorpsweien ver achter zich gelaten en hij liep nu langs den rand van het grote moeras. Telkens beschutte hij zijn ogen met zijn hand en spiedde hij ver over het lage land om te zien of misschien Beppo op dezen gevaarlijken drassigen bodem verdwaald kon zijn, maar niets kon hij ontdekken als het wuivend riet en de grote roerdompen, die er door heen waadden op hun lange gele poten. En altijd nog liep hij verder en verder tot hij zich tenslotte moest heendringen door een kreupelbos van wilgentakken.

„Oh,” dacht Felix, „als Beppo eens hierin verdwaald was!” En hoe moe hij ook geworden was, dwong hij zichzelf om voort te gaan, zoekend tussen de bomen en niet voordat hij diep in het bos was doorgedrongen, besepte hij pas dat de schemering gevallen was en dat hij wel heel ver van Sur Varne af moest zijn. Toen begon Felix zich onzeker te voelen. Hij stond stil en keek angstig om zich heen; de donkere bomen van het bos sloten hem aan alle kanten in en hij kon zich onmogelijk herinneren vanuit welke richting hij in het bos gekomen was.

Wel, Felix was een dappere jongen, maar nu beefde hij toch heus, terwijl hij door de groeiende duisternis probeerde heen te zien, want in die dagen verschaften de bossen van Provencé nog een schuilplaats aan wilde dieren, zoals beren en wolven. Hij spande zijn oren in, soms meende hij in de verte al den sluipenden gang van een of anderen viervoetigen zwerver te horen, en eens was hij er zeker van: „dat was de diepe huil van een wolf!”

Dat maakte een eind aan zijn onzekerheid. Hij keek vlag om zich heen en de takken van een jong boompje grijpend, slaagde hij erin zich op te zwaaien in een groten kastanjeboom, die dicht bij stond. Daar klemde hij zich, zo stevig als hij maar kon, vast aan de dikke takken, koud, hongerig en op van moeheid, terwijl zijn hart steeds dieper in zijn schoenen zonk. Inderdaad had hij reden om angstig te zijn, want niet lang nadat hij zijn schuilplaats betrokken had, kwam er werkelijk een magere wolf aan, snuivend en snuffelend, zodat de arme Felix alle hoop om uit den boom te ontsnappen al op wilde geven; maar gelukkig, de wolf zag hem niet, en sloop eindelijk verder door het kreupelhout.

Hoe lang de kleine jongen in zijn gevaarlijke schuilhoek in den kastanje-

boom doorbracht, heeft hij nooit geweten, maar het leek hem een eindeloos langen tijd. Na een poos kwam de maan op en goot een zwak licht door de wirwar van takken, en toen eensklaps ving Felix' oren, gespannen om elk licht geluid te horen, de echo op van een verwijderd getrappel als van paardenhoeven en tenslotte kon hij twee ruiters onderscheiden, die behoedzaam langs het smalle pad reden.

Hij wist niet wie het waren, maar wel begrijpend, dat alles beter zou zijn dan den helen nacht in een boom te moeten blijven, waar hongerige wolven om hem heen zouden sluipen, wachtte hij tot de eerste ruiter heel dicht bij was, en toen verzamelde hij al zijn moed en riep zachtjes : „Oh, heer, houd stil, bid ik U !” Hierop hield de ruiter, die niemand anders was dan de edele graaf Bernard van Bois Varne plotseling zijn teugels in, en zich omdraaiend, riep hij zijn metgezel toe : „Ho, Brian, hoordet ge iets ?” „Neen, mijn heer” antwoordde Brian, die enige stappen achter hem was, „niets als het stampen van de hoeven van onze paarden”. De graaf keek overal om zich heen, maar kon niets ontdekken en daar hij meende zich in het geluid vergist te hebben, zette hij zijn paard weer aan. Daarop uitte Felix in wanhoop nog een kreet, dit keer harder, en op hetzelfde ogenblik brak een takje waartegen hij met zijn elleboog duwde af, en dit viel neer, de stijgbeugels van den graaf aanrakend, want het paard liep vlak onder den boom waarin Felix verscholen zat.

De graaf hield nu direct zijn paard weer in, en opziend in de takken boven zijn hoofd ontdekte hij opeens Felix ; hij zag zijn blonde haar, nat van dauw en glanzend in het maanlicht en zijn donkere ogen, wijd open van angst. „Hei daar” riep de graaf in stomme verbazing uit. „Wel, op mijn woord, wat zijt ge, jongen of kabouter ?”

Het antwoord was een zachte snik, want Felix was erg moe en erg verkleumd. Hij hield zich krampachtig vast aan de takken en bracht er eindelijk uit : „Als het U belieft heer, ik ben Felix Michaud, en mijn lammetje Beppo, die in de Kerstprocessie moest meedoen, liep vandaag weg, en-en-ik heb hem overal gezocht, ik geloof wel sinds-sinds gisteren !” Hier raakte Felix even in de war, 't scheen hem zo vreselijk lang geleden dat hij op zoek was gegaan naar Beppo. „En ik woon in Sur Varne”. Hierop floot de graaf tussen de tanden. „In Sur Varne” riep hij uit. „Als je de waarheid spreekt mijn kleine man, dan heb je inderdaad een paar flinke benen, die je zo ver gedragen hebben !” En hij keek met verbazing naar Felix' kleine voeten en leren beenkappen, die afhingen van de tak boven zijn hoofd. „Weet ge wel hoe ver Sur Varne van dit bos verwijderd ligt ?”

„Neen heer,” antwoordde Felix, „maar ik denk dat het wel héél ver zal zijn.” „Daarin hebt ge gelijk” zei de graaf, „'t is volle twee mijlen, zeker. Maar wat nu ? Ge kunt niet hier blijven om de prooi te worden van hongerige wolven, mijn kleine blonde nachtuil !”

En daarop richtte graaf Bernard zich behendig op in zijn stijgbeugels, en zijn armen uitstrekkend, greep hij Felix vast en zette hem met een zwaai op den zadelboog vóór hem ; toen, hem wijzend hoe hij zich vast moest houden aan de knop, keerde hij zich naar Brian, zijn schildknaap, die bij dit alles in stille verbazing had toegezien, en het sein gevend tot voortgaan, zette de kleine stoet zich in snellen draf om zo spoedig mogelijk uit het bos te komen.

Intussen stelde graaf Bernard, die heus een zeer goedhartig en edel ridder was, die woonde in een mooi kasteel aan den verderen rand van het bos, Felix gerust; hij sprak hem vriendelijk toe en vertelde hem dat hij en zijn schildknaap juist terugkeerden van een 6-daagse reis en onderweg opgehouden waren tot de avond viel. „En, op mijn woord,” zei graaf Bernard, „je zult dezen nacht veilig slapen in de burcht van Bois Varne, zonder dat zelfs een muisje je zal doen schrikken; en beter nog, je zult het liefste kleine meisje zien, dat je ogen nog ooit hebben aanschouwd!”

En toen vertelde hij hem van zijn dochtertje Elinor, dat wel graag met Felix zou spelen en hem het kasteel zou laten zien, en hij zei dat ze den volgenden dag zouden overleggen hoe hem thuis te brengen naar Sur Varne. En terwijl de graaf zo met hem praatte, draafden zij lustig verder tot ze het bos achter zich lieten en ze het kasteel Bois Varne dicht voor zich zagen oprijzen. De hoge torens blonken en schemerden in het maanlicht en in de poort van de ophaalbrug hing een bakenlicht, — een mooi bewerkte ijzeren bak, waarin een toorts brandde met een rossige gloed om hun weg te verlichten. Bij den aanblik hiervan zetten de graaf en Brian hun paarden aan en spoedig kletterden de hoeven over de brug en op de grote geplaveide binnenhof. De graaf wierp zijn teugels toe aan een kleinen page, die toesnelde om hem te ontvangen, toen sprong hij uit het zadel en beurde Felix op, hem met een lichte zwaai op den grond zettend. Hij nam den jongen bij de hand en bracht hem in de grote hal van het kasteel.

Felix vond het hier ongelooflijk prachtig. Kerstguirlandes van mirthe hingen langs de muren en een grote stapel vers-gesneden lauriertakken lag op een bank, gereed voor de versiering. Maar wat het meest zijn oog trok, was het mooie houtsnijwerk dat hij overal zag. De banken en tafels waren ermee versierd; de lambrizing van de grote ruimte was rijk bewerkt en bovenaan de open haardstede zag men uit steen gehouwen draken, die hun lange staarten krulden en hun vleugels uitspreidden, door een netwerk van ingewikkelde versieringen omwonden. Felix was een en al bewondering en zijn ogen namen alles zo intens op, dat ze er pijn van deden.

Al heel spedig kwam een klein meisje binnen rennen, vrolijk lachend. Opspringend in de armen van graaf Bernard, pakte en kustte ze hem op echt Provençaalse manier. Toen viel haar blik op Felix en riep ze: „Oh, Vader, waar hebt U dien aardigen nieuwen page gevonden?”

„Nee, lieveling,” antwoordde de graaf, neerziend op Felix' blonde haar, „'t is geen page, maar een kleine goudvink, die we neergestreken vonden in een kastanjeboom, toen we door het bos reden.” Toen, glimlachend om de verbijstering van Elinor, vertelde hij haar de geschiedenis van den kleinen jongen, en vlug sprong ze op den grond en begroette Felix vriendelijk. Toen, in haar handen klappend van plezier dat ze een nieuw speelkameraadje had gevonden, verklaarde ze dat hij dadelijk mee moest gaan om de Kerstkrebbe te zien, die bijna gereed was. Ze trok hem haastig aan de hand mee door de hal, waar haar crèche opgebouwd was op een houten bankje.

De arme kleine jonkvrouw Elinor had geen moeder meer en haar Vader, de graaf, was verscheidene dagen op reis geweest; en hoewel er in het kasteel een heleboel dienaren en dienstvrouwen waren, waagde toch niemand van deze het om de kleine meesteres voor te schrijven hoe ze

iets moest doen, zodat haar kleine „crèche” wel wat vreemd geworden was. „Daar”, zei ze, „wat vind je ervan Felix? Eigenlijk geloof ik dat er iets aan ontbreekt, en toch weet ik niet hoe ik het zou moeten verbeteren.” „Ja,” zei Felix schuchter, „misschien kan ik wel een beetje helpen”. En toen begon hij de kleine huisjes en figuurtjes te verschikken, tot alles veel echter en natuurlijker leek, zoodat jonkvrouw Elinor huppelde van vreugde. Terwijl hij de kleine kribbe plaatste, dacht hij ineens weer aan het figuurtje van het Christuskind, dat in de zak van zijn blouse geborgen was; verlegen nam hij het eruit en wees het aan het kleine meisje, dat verrukt was ermee, en temeer toen hij ook nog een klein houten schaapje en een hondje uit dezelfde zak te voorschijn haalde.

De kleine jonkvrouw Elinor was zo opgewonden blij, dat ze op den graaf toeliep en zijn beide handen pakkend, hem meetrok door de zaal om hem de crèche te vertonen en de fijne, door Felix gesneden figuurtjes te wijzen. „Kijk eens Vader” zei Elinor, „kijk dit eens en dat!” En zij hield het snijwerk op om het door den graaf te laten keuren. Graaf Bernard, die goedig was komen kijken om zijn dochttertje plezier te doen, toonde zich zeer verrast. Hij nam de kleine figuurtjes, die zij hem in de hand gaf op en bekeek ze nauwkeurig, want hij was een goed kenner van dit soort kunstsnijwerk. Hij keek Felix aan en vroeg toen: „Wel, kleine woudvogel, wie heeft je leren houtsnijden?”

„Niemand, heer” stamelde Felix, „al zou ik niets liever willen dan leren van Père Videau, den meester-beeldsnijder, maar Vader zegt, dat ik schaapherder moet worden net als hij.” En hierop rolde er een traan langs Felix' wang, want je weet hoe moe hij was.

„Wel, wel” zei de graaf, „dat is niet zo erg. Ge zijt moe, kleine man, we zullen hier morgen wel verder over praten. Nu is 't hoog tijd dat jullie slapen gaat. Hé daar, Jacques! Kom eens hier en zorg voor dezen kleinen jongen, en maak dat hij een zacht bed en een veren kussen krijgt!”

Den volgenden morgen genoten de kinderen samen van een vrolijk ontbijt en daarna nam graaf Bernard Felix apart en vroeg hem allerlei over zijn leven en zijn thuis. Toen, begrijpend hoe angstig de ouders van den knaap zouden zijn, beval hij zijn vertrouwden schildknaap Brian, een paard te zadelen en Felix terug te brengen naar Sur Varne.

Ondertussen smeekte de kleine Elinor of hij niet in het kasteel mocht blijven als haar speekameraadje, en zij was diep teleurgesteld toen zij het paard reeds gezadeld in de binnen-hof zag staan. Ze was dan ook pas tevreden gesteld, toen haar Vader, die zijn dochttertje niet bedroefd kon zien, haar beloofde haar op een keer mee te zullen nemen om Felix in Sur Varne op te zoeken. Toen glimlachte ze weer en neeg bevallig tot afscheid, en op eens trok ze een rood zijden haarlint uit haar donkere haar, bond het om Felix' mouw en riep uit: „Daar, dit lint moet je bewaren, dan ben je mijn kleine ridder!”

Felix kon alleen een verlegen goeden dag stamelen, want in het bijzijn van dit levendige kleine meisje voelde hij zich meer in 't nauw gebracht, dan in zijn angst voor de ergste wolven in het bos.

Een ogenblik later tilde Brian hem in het zadel, en zelf achter hem opspringend, nam hij de teugels en daar gingen zij op weg. Toen ze na een rit van enige uren in Sur Varne kwamen, wees Felix aan Brian den weg naar het kleine huisje van Michaud, en je kunt je wel voorstellen hoe innig blij

Vader en Moeder Michaud waren toen ze de reizigers zagen, want ze waren vreselijk angstig geweest en den helen nacht hadden ze naar hun kleinen jongen gezocht.

Natuurlijk was Felix eerste vraag naar Beppo en er viel een pak van zijn hart, toen hij hoorde dat de kleine spijbelaar, die in werkelijkheid niet ver van 't dorpje was afgedwaald, gevonden was door een van de schaapherders en nu veilig en wel vastgebonden was in de schaapskooi.

Na een goede nachtrust was Felix geheel bekomen van zijn tocht, en den volgenden dag was hij al weer druk in de weer met 't helpen versieren van het „Joel-blok”. En daarna moesten ook Ninette en Beppo nog eens extra geborsteld worden en waren er nog meer prettige laatste voorbereidingen voor den groten feestdag.

Zo kwam dan de Kerstnacht. Het was een mooie heldere sterrennacht en van alle kanten hoorde men de aardige oude Provençaalse kerstliedjes, gezongen door de boeren en door de kinderen op weg naar de grote kerk in het dorp, want daar trok iedereen heen toen het langverwachte uur naderde. Dan begon de plechtige dienst met zang en wierook en de heldere stemmen van het kinderkoor, tot opeens van de hoge kerktoren een vrolijk klokgelui opklonk in den nacht. En eensklaps werd er tussen de opeengepakte kerk-gangers, die het dichtst bij de deur stonden, ruimte gemaakt en binnen traden vier landlieden, die op doedelzak en fluit een typisch oud liedje speelden, dat drie eeuwen geleden was gemaakt door den goeden ouden koning René voor precies zo'n zelfde plechtigheid als nu volgde.

Achter de pijpers liepen tien schaapherders, twee aan twee, gekleed in een lange bruine jas. Deze droegen alle een staf en een brandende kaars, behalve de eerste twee, want een van deze droeg een mandje fruit: meloenen en druiven en peren uit het zonnige Provence, terwijl de andere in beide handen een paar mooie witte duiven droeg met roze oogjes en zacht trillende vleugels.

En daar, achter de schaapherders, kwam — wat denk je? — Ninette! Ninette, haar vacht glanzend als sneeuw, een krans van laurier en mirthe om haar nek, en twijgjes hulst achter haar oren, terwijl ze een klein tuig van rood leer droeg, dat scherp afstak tegen het wit van haar wol. En aan dat tuig bevestigd en op wieltjes kwam achter Ninette het aardigste houten karretje dat je je denken kunt. Het was geverfd in vrolijke kleuren. De wieltjes waren versierd met guirlandes, en erin, inelkaar gerold als een klein wit balletje, Beppo! Een rood zijden lint was om zijn nek gebonden in een grote strik en in de lussen ervan stak een takje hulst. Beppo lag stil, om zich heen kijkend met een blik van verbazing en niet-begrijpen. Achter zijn karretje kwamen weer tien schaapherders met staf en kaars en daarachter een hele stoet landvolk en kinderen (waaronder Felix), die allen brandende kaarsen droegen en allen straalden van vreugde, want dit was de processie van het offerlam, en het werd door ieder als een grote eer en een voorrecht beschouwd om in de stoet te mogen meelopen. En vooral de schaapherders hielden zoveel van deze mooie oude plechtigheid, welke door de eeuwen door bewaard was gebleven in herinnering aan den tijd, lang geleden toen het Christus kind lag in de kribbe van Bethlehem, en de schaapherders van Judea Hem gingen zoeken om Hem te aanbidden, en Hem vruchten en lammetjes brachten als geschenk.

En zo trok de processie langzaam de hele kerk door, de pijpers speelden

en Ninette liep ernstig mee, alleen nu en dan even ophoudend om haar neus te steken tussen Père Michaud en zijn metgezel in, die voor haar uitgingen. Ninette gedroeg zich alsof zij haar hele leven lang gewend was geweest aan kerk-plaaveisel; en wat betreft Beppo, die hewoog zich slechts één keer en riep toen zachtjes „Baa”, terwijl ze probeerde om uit de knoop te raken en op te staan; maar juist op dat ogenblik gaf het grappige kleine wagentje een rukje dat zijn onvaste pootjes deed schokken, en daar viel hij weer terug en bleef den verderen tijd rustig liggen.

Na de dienst speelden de pijpers weer het oude wijsje van koning René, en de processie: schaapherders, Ninette, Beppo, boeren en al gingen weer voort, nu door de zijgang naar de grote openstaande deuren. Het duurde enigen tijd voor de laatsten van de stoet de deur hadden bereikt, want het gedrang was groot; maar eindelijk was toch Felix, die met de kinderen in de achterste groep had meegelopen ook bij den uitgang gekomen en stond hij buiten in den sterren-nacht.

Hij stond een ogenblik stil, glimlachend en omhoog ziend terwijl hij nog geheel vervuld was van het heerlijke gebeuren in de kerk, toen hij opeens iemand aan zijn mouw voelde trekken en zich omdraaiend, keek hij in de tintelende ogen van de kleine Jonkvrouw Elinor.

pakte en knuffelde hij hem...

Zij lachte vrolijk toen ze zijn verbazing zag en riep uit : „Oh, ik smeekte Vader, om mij hierheen mee te nemen. dezen Heiligen Avond. En hij beloofde het ! Ik reed op mijn kleine witte paardje naast zijn grote bruine paard den helen weg. En ik heb de processie gezien, en Beppo met mijn rode lint om zijn nek.” Hier moest ze haar opgewonden vreugde weer even uiten. „En, oh Felix, mijn Vader heeft jouw Vader gesproken, en het komt alles in orde ! Je zult eén beroemd beeldsnijder worden bij Père Videau, zoals je zo graag wilde (de kleine jonkvrouw Elinor had onbeperkt vertrouwen in Felix talenten) ; „en, Felix” voegde ze eraan toe, „ik geloof dat het 't kleine Kerstkind van jouw crèche was, dat geholpen heeft !” Daarop sprong ze met een vrolijke lach op haar vader toe, graaf Bernard, die verder op het pad voor de kerk op haar stond te wachten.

Een poosje, nadat ze was weggegaan, bewoog Felix zich niet, maar stond als in een droom bevangen. Weldra echter schrok hij op door een luid blaten vlak naast hem, en opkijkend, zag hij dat Ninette, nog mooi bekranst, Beppo in het karretje achter zich aan trekkend, weggelopen was van Vader Michaud en naar hem toegekomen was.

Toen, met een plotselinge beweging, bukte hij, en Beppo in zijn arm nemend, pakte en knuffelde hij hem tot de arme Beppo verwonderd blaatte en het bijna benauwd kreeg. Maar Felix knuffelde hem nog steviger en fluisterde steeds maar : „Dank je Beppo ! Dank je !” Want vaag beseftte hij dat deze kleine spijbelaar toch enigszins de oorzaak was van de vervulling van zijn hartewens, en dat was genoeg Kerstvreugde voor een heel jaar. En de kleine jonkvrouw Elinor kreeg gelijk ook. Jaren later, toen Felix tot een man was opgegroeid, werd hij werkelijk „een beroemd beeldsnijder” zoals ze voorspeld had.

Zijn ersten leermeester, Père Videau, ver overtreffend, reisde hij veel en werkte hij in grote steden, maar nooit, zijn hele leven lang vergat hij dien Kerstnacht in het kleine dorpje Sur Varne.

Zij, die hem het best kenden, zeiden dat tot zijn dierbaarste schatten, die hij altijd bewaarde, een mooi bewerkt houten doosje behoorde en daarin was een stukje vershoten rood lint. Terwijl wat betreft Beppo — wel, als je nog eens ooit op een goeden dag in de mooie streek van Provence komt, dan zal je misschien een mooie oude cathedraal bezoeken in de oude stad Arles ; als je dat doet, let dan goed op het figuurtje van het lammetje, dat in witte steen is uitgehouwen boven het grote portaal. Bekijk 't dan goed, zei ik al, want Felix, die het beeldhouwde, zou je verteld hebben, dat toen hij dit deed, hij den helen tijd gedacht had aan zijn kleine lievelingslam Beppo.